

Ten aanzien van de 'onafhankelijkheid van Oost-Indië' stelde de Opperste Oorlogsraad vast dat na Koiso's verklaring een commissie van vertegenwoordigers van de departementen van buitenlandse zaken, van Groot-Oost-Azië, van oorlog en van marine zou nagaan wanneer die 'onafhankelijkheid' zou worden verleend en welke gebieden zij zou omvatten.

Verdeeldheid was er op die punten niet alleen in Tokio maar ook in de *Nanjo*. De marine-autoriteiten wensten geen enkele verandering, maar hun vertegenwoordiger op Java, schout-bij-nacht Tadasji Maeda, die talrijke contacten met Indonesische nationalisten onderhield, was er een enthousiast voorstander van dat heel Indonesië 'onafhankelijk' zou worden. Het Japanse Zestiende Leger achtte verlening van 'onafhankelijkheid' aan Java geboden (dat leger telde zo weinig militairen dat het dringend behoefte had aan inheemse hulptroepen) en het Vijf-en-twintigste Leger, dat zijn hoofdkwartier in Singapore had, wilde de zaken liever bij het oude laten. Intussen zouden beslissingen terzake niet in de *Nanjo* genomen worden maar in Tokio.

De aldaar opgerichte interdepartementale commissie maakte geen haast. Pas begin maart '45 (de Amerikanen waren op Iwo-Jima geland, de strijd op Luzon was ten einde en vrijwel alle verbindingen met de *Nanjo* waren verbroken) stelde zij voor dat in Indonesië een Commissie tot onderzoek van de 'onafhankelijkheid' (nog niet dus een ter *voorbereiding* daarvan) zou worden opgericht en nadat dit voorstel door de Opperste Oorlogsraad was goedgekeurd, werd het op 10 maart bekendgemaakt. Er werd op die dag in Djakarta een bestuursacademie opgericht die de bedoeling had, jeugdige Indonesiërs te scholen in het uitoefenen van verantwoordelijke functies. De Commissie tot onderzoek van de 'onafhankelijkheid', samengesteld nadat van Indonesische zijde advies was ingewonnen, telde twee-en-zestig leden, stond onder voorzitterschap van een oude voorman van de nationalistische beweging, dr. Radjiman Wediodiningrat, en werd op 28 mei (de Amerikanen waren op Okinawa geland en Japans bondgenoot Duitsland had gecapituleerd) geïnaugureerd. Zij kwam spoedig vier dagen en midden juli zes dagen bijeen en in haar beraadslagingen speelden Soekarno en Hatta een dominerende rol. Haar voornaamste voorstellen werden dat heel Indonesië 'onafhankelijk' zou worden in de vorm van een wereldlijke, niet een Islamietische republiek.

Die voorstellen liepen gedeeltelijk parallel met die welke de in Tokio werkzame interdepartementale commissie in mei en juni uitgewerkt had. Die commissie was het welke op 12 juli aan de nieuwe minister-